

DOI:10.5281/zenodo.5034443

*Носирєв Олександр Олександрович,
Осіпова Світлана Костянтинівна,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ РЕГІОНІВ

У системі інструментів державної політики регулювання національної економіки, зокрема продуктивних сил країни, органічно поєднуються: прогноз соціально-економічного розвитку, стратегічний та індикативний план розвитку, концепція та програми розвитку, бюджет території. Кожен з цих інструментів має вклад в управління процесом розвитку підприємництва. Програмно-цільовий підхід розглядається в якості інструменту, за допомогою якого регіональні і місцеві адміністративні структури проводять політику соціально-економічного розвитку. Посилення стагнаційних процесів національної економіки породжує у багатьох науковців побоювання, що стагнація може набути затяжний характер. Дефіцит державного та багатьох регіональних та місцевих бюджетів змушує органи влади шукати як нові джерела поповнення доходів, так й способи підвищення ефективності існуючих. Пошук джерел економічного зростання змушує звертати пильну увагу на підприємництво як можливий «драйвер» розвитку економіки в квазіринкових умовах [1].

У провідних країнах світу в результаті збільшення доходів населення роль підприємницького сектору знову зростає, оскільки все більша кількість людей шукає необхідні ресурси для створення власного бізнесу (власної справи) й бажає працювати на себе в економічному середовищі (в економічному оточенні), що дозволяє максимально використовувати підприємницькі можливості. У країнах з високим рівнем доходу за рахунок зниження витрат й прискорення розвитку технологій підприємницькі фірми знаходять та задовольняються новознайденою конкурентною перевагою. Таким чином, підприємці в країнах з різним рівнем ВВП на душу населення, як правило, стикаються з різними й неоднаковими проблемами, мають різні та характерні тільки для цих країн можливості та умови для бізнесу [2].

Невпинний поступ розвитку підприємництва визначається потребою прискорення темпів економічного зростання, що може бути забезпечено реалізацією ринкових стимулів фінансової стабілізації господарської діяльності підприємств та соціальної стабілізації суспільства. В реальній економічній системі питання про необхідність розвитку підприємництва є питанням модифікації соціальних та економічних процесів у країні. Найважливішим компонентом цієї модифікації є забезпечення додаткових робочих місць, що створює для держави можливість проводити приватизаційні процеси великих підприємств, на яких вивільнюється величезний людський потенціал [3].

В умовах системної перебудови економіки України у векторі її адаптації до ринкових відносин, в яких має домінувати соціальна орієнтація, об'єктивно необхідним є створення трансформаційних механізмів, які б стимулювали суб'єктів господарювання нарощувати обсяги та підвищувати ефективність виробництва, оновлювати виробничу матеріально-технічну базу. Але реалії формування підприємницького ресурсу в українській економіці свідчать, що цей процес натрапляє на ряд істотних перешкод. Реформи, що проводяться, не завжди відповідають рівневі розвитку підприємництва. Унаслідок домінування умов трансформаційних процесів в економіці відбувається надмірне збільшення невизначеності підприємницької діяльності. Недосконалість інституційного середовища підприємництва призводить до негативного обмеження свободи підприємницької діяльності [4].

Розвиток підприємництва є однією з основних умов вирішення багатьох економічних і соціальних проблем сьогодення. Ключовою умовою цього розвитку виступає забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур. На сьогодні, на жаль, конкурентне середовище відчувається лише у сфері малого та середнього підприємства, а конкуренція на рівні великих підприємств та їхніх об'єднань деформована внаслідок деструктивних процесів, що відбуваються на галузевому рівні [5].

При розробці методик аналізу та оцінки регіональних особливостей розвитку інноваційного підприємства важливим також є врахування таких напрямів: регіональний розвиток інноваційної на науково-технічній сфері; фінансово-економічні показники; інституційні умови; міжнародна співпраця у інноваційній та науково-технічній сферах; інформаційна підтримка та створення інноваційних структур [6].

Література:

- 1.Олексин, І. І., Квасниця, В. С. (2019). Регіональна політика сприяння розвитку суб'єктів малого та середнього підприємства. Підприємство і торгівля, (24), 151-156. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2019-24-23>
- 2.Романовський, О. О. (2013). Вплив підприємства, підприємницької освіти та підприємницьких університетів на національне економічне зростання (зарубіжний досвід). Ефективна економіка. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_1_6
- 3.Олійник, Т. І. (2018). Генезис підприємства – рушійний фактор соціально-економічного зростання загальнонаціональних інтересів. Економіка та держава. № 2. С. 42-45.
- 4.Котляревський, О. В. (2014). Розвиток системи підприємства в Україні", Економіка та держава. № 12. С. 128-132.
- 5.Русин-Гриник, Р. Р., Тимняк, З. С. (2018). Сутність конкурентоспроможності підприємницьких структур. Інвестиції: практика та досвід. № 17. С. 26-31.
- 6.Таран, С. Ф. (2021). Методика аналізу та оцінки регіональних особливостей розвитку інноваційного підприємства. Економіка та держава. № 1. С. 137–141. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.1.137